

# 16 Bài thơ của Thiền sư Huyền Quang

## Nhất Hạnh dịch

Thiền sư Huyền Quang là tổ thứ ba của thiền phái Trúc Lâm Yên Tử do Trúc Lâm Đại Sĩ (vua Trần Nhân Tông) thành lập tại Việt Nam (thế kỷ XIV).

## CHU TRUNG

Nhất diệp biển chu hồ hải khách  
Tranh xuất vi hàng phong thích thích  
Vi mang tú cổ vân triều sinh  
Giang thủy liên thiên nhất âu bạch

## LÀM TRÊN THUYỀN

Một lá thuyền con khách hải hồ  
Vượt bờ lau lách, gió vi vu

Triều dâng bốn mặt, hoàng hôn phủ  
 Trời nước mênh mông, một dáng cò.

## DIÊN HƯỚU TỰ

Thượng phương thu dạ nhất chung lan  
 Nguyệt sắc như ba phong thụ đan  
 Xi vẫn đảo miên phương kính lãnh  
 Tháp quang song trĩ ngọc tiêm hàn  
 Vạn duyên bất nhiễu thành già tục  
 Bán điểm vô ưu nhã phóng khoan  
 Tham thấu thị phi bình đẳng tướng  
 Ma cung Phật quốc hảo sinh quan

## CHÙA DIÊN HƯỚU

Đêm thu chùa vắng, tiếng chuông  
 ngân  
 Sóng ánh màu trắng, lá rụng hồng

Cánh đảo chim âu trời lạnh ngủ  
 Tháp vương đỉnh bạc sáng từng không  
 Thành ngăn tục lụy tràn không vướng  
 Cửa ngỏ vô ưu mắt rộng tầm  
 Thấy được thị phi cùng một tướng  
 Ma cung Phật quốc cũng ngồi chung.

YÊN TỬ SƠN AM CƯ  
 Am bức thanh tiêu lãnh  
 Môn khai vân thượng tầng  
 Dī can Long động nhật,  
 Do xích Hổ khê băng.  
 Bão chuyết vô dư sách  
 Phù suy hữu sầu đằng  
 Trúc lâm đa túc điểu  
 Quá bán bạn nhàn tăng.

## AM YÊN TỬ

Am cao trên đỉnh lạnh  
 Cửa mở mây từng khôn  
 Long Động trời đã tảo  
 Hồ Khê nước còn băng  
 Văn chương không kế sách  
 Gậy chống thân gầy còm  
 Hầu hết chim rừng Trúc  
 Là bạn của nhàn tăng.

## NGỌ THỦY

Vũ quá khê sơn tĩnh  
 Phong lâm nhất mộng lương  
 Phản quan trần thế giới  
 Khai nhãn túy mang mang

## NGỦ TRU'A

Mưa tạnh, khe núi tĩnh  
 Ngủ mát dưới rừng phong  
 Nhìn lại cõi nhân thế  
 Mắt mở vẫn say nồng.

### **THẠCH THẤT**

Bán gian thạch thất hòa vân trụ  
 Nhất lĩnh xối y kinh tuế hàn  
 Tăng tại thiền sàng, kinh tại án,  
 Lô tàn cốt đột nhật tam can.

### **AM THẠCH THẤT**

Nửa gian thạch thất cùng mây ngủ  
 Chống rét năm trường chiếc áo bông  
 Tăng tọa thiền sàng, kinh đặt án,  
 Mặt trời ba trượng, củi lò không.

## THÚ BẢO KHÁNH TỰ BÍCH GIAN ĐÈ

Hoang thảo tàn yên dã tú đà,  
Nam lâu Bắc quán tịch dương tà.  
Xuân vô chủ tích thi vô liệu,  
Sầu tuyệt Đông phong kỷ thụ hoa.

## GHÉ CHÙA BẢO KHÁNH

Tình quê man mác mâu sương cỏ  
Quán Bắc lâu Nam nhuộm nắng tà  
Thơ không tài liệu, xuân không chủ  
Buồn nhớ đông phong, lũ cỏ hoa.

## ĐỊA LÔ TỨC SỰ

Ôi dư cốt đột tuyệt phần hương,

Khâu đáp sơn đồng vấn đoán chưong.  
 Thủ bả suy thương hòa thái thác,  
 Đồ giao nhân tiêu lão tăng mang

## HỎA LÒ

Củi hết, lò còn vương khói nhẹ  
 Sơn đồng hỏi nghĩa một chưong kinh,  
 Tay cầm dùi mõ, tay nâng sáo  
 Thiên hạ cười ta, cứ mặc tình.

NHÂN SỰ ĐÈ CỨU – LAN TỰ  
 Đức bạc thường tàm kế tảo đăng,  
 Không giao Hàn Thập khởi oan tăng.  
 Tranh như trực bạn quy sơn khứ,  
 Điệp chưóng trùng san vạn vạn tầng.

## ĐÈ CHÙA CỨU LAN

Đức bạc thẹn mình nối tổ đăng  
 Học theo Hàn, Thập dứt đa đoan  
 Hãy đi với bạn về non ở  
 Rừng núi bao quanh đến vạn tùng.

## MAI HOA

Dục hướng thương thương vấn sở  
 tòng,  
 Lãm nhiên cô trĩ tuyết sơn trung.  
 Chiết lai bất vị già thanh nhã,  
 Nguyệt tá xuân tư ủy bệnh ông.

## HOA MAI

Ngửa mặt trời xanh hỏi lý do  
 Hiên ngang trong núi mọc mình hoa  
 Bé về, không để chưng vui mắt  
 Chỉ mượn mầu Xuân đỡ bệnh già.

## TRÚ MIÊN

Tổ phụ điền viên nhậm tự sù,  
Thiên thanh bàn khuất nhiễu ngô lư.  
Mộc tê song ngoại thiên cưu tịch,  
Nhất chẩm thanh phong trú mộng dư.

## NGỦ NGÀY

Vườn ruộng tổ tiên hãy tự cày  
Nhà tranh non biếc khắp bao vây  
Ngoài song, hương mộc, chim im  
tiếng  
Gió mát vừa qua, giấc đã say.

## SƠN VŨ

Thu phong ngọ dạ phát thiềm nha,

Sơn vŨ tiêu nhiên chẩm lục la.  
 Dī hī thành thiền tâm nhất phiến,  
 Cùng thanh túc túc vị thùy đa!

## NHÀ NÚI

Gió thu xào xác thổi qua hiên  
 Núi vắng lều tranh gối cỏ mềm  
 Nếu quả thiền tâm đà một khói  
 Tiếng trùng sao réo gọi thâu đêm?

## AI PHÙ LỒ

Khóa huyết thư thành dục ký âm,  
 Cô phi hàn nhạn tái vân thâm.  
 Kỷ gia sâu đối kim tiêu nguyệt,  
 Lưỡng xứ mang nhiên nhất chủng tâm.

## THƯƠNG TÙ NHÂN

Thư biên bằng máu nhắn tin nhau  
 Cô đơn chiếc nhạn vút mây sâu  
 Bao nhà nhìn nguyệt đêm nay nỉ?  
 Hai chốn cùng chung một nỗi đau!

## PHIẾM CHU

Tiểu đĩnh thừa phong phiếm diểu  
 mang,  
 Sơn thanh thủy lục hựu thu quang.  
 Sổ thanh ngư địch lô hoa ngoại,  
 Nguyệt lạc ba tâm giang mẫn sương.

## ĐI THUYỀN

Mênh mông theo gió con thuyền nhỏ  
 Thu sáng ngời xanh nước với cây,  
 Tiếng sáo thôn chài lau lách vọng

Trăng lặn giòng sông sương trăng đầy.

## **ĐỀ ĐỘNG HIÊN ĐÀN VIỆT GIÁ SƠN**

Hoa mộc di duyên chủng tác sơn,  
 Lung yên trạo nguyệt, lạc hoa hàn.  
 Tùng tư niêm lự đô vô tục,  
 Doanh đắc thanh phong nhất chẩm an.

## **NON BỘ CỦA ĐỘNG HIÊN**

Núi dựng nên bằng đá với cây  
 Có lồng hoa rụng, tuyết, trăng, mây  
 Từ đây mọi niệm đà thanh thoát  
 Gió mát riêng mình giấc ngủ say.

TÁO THU

Dạ khí phân lương nhập họa bình,  
 Tiêu tiêu đình thụ báo thu thanh.  
 Trúc đường vong thích hương sơ tận,  
 Nhất nhất tùng chi võng nguyệt minh.

## ĐẦU THU

Hương đêm mát dịu, bình phong lạnh  
 Xào xác thu sang lá động cành  
 Trúc đường thong thả, hương vừa đốt  
 Cành cây chăng lưới lọt trăng thanh.

## CÚC HOA

Tùng thanh Tưởng Hủ tiên sinh kính,  
 Mai cảnh Tây hồ xử sĩ gia.  
 Nghĩa khí bất đồng nan cấu hợp,  
 Cố viên tùy xứ thổ hoàng hoa.

Đại giang vô mộng cán khô tràng,  
 Bách vịnh mai hoa nhượng hảo trang.  
 Lão khứ sâu thu ngâm vị ổn,  
 Thi biểu thực vị cúc hoa mang.

Vương thân vương thế dĩ đô vương,  
 Tọa cửu tiêu nhiên nhất tháp lương.  
 Tuế vân sơn trung vô lịch nhật,  
 Cúc hoa khai xứ túc trùng dương.

Niên niên hòa lộ hướng thu khai,  
 Nguyệt đạm phong quang thiếp thốn  
 hoài.

Kham tiếu bất minh hoa diệu xứ,  
 Mãn đầu tùy đáo tháp quy lai.

Hoa tại trung đình nhân tại lâu,  
 Phần hương độc tọa tự vong ưu.

Chủ nhân dũ vật hồn vô cạnh,  
 Hoa hướng quần phương xuất nhất  
 đầu.

Xuân lai hoàng bạch các phương phi,  
 Ái diễm liên hương diệc tự thì.  
 Biến giới phồn hoa toàn truy địa,  
 Hậu điêu nhan sắc thuộc đông ly.

## HOA CÚC

Đường nhà Tướng Hủ tre reo gió  
 Vườn cảnh Tây Hồ đẹp nét mai  
 Nghĩa khí chẳng đồng không ý hợp  
 Cúc hoa nở sáng khắp vườn ai.

Ngàn sông không đủ thấm lòng già  
 Bách Vịnh Mai Hoa vẫn kém xa  
 Đầu bạc ngâm hoài vẫn chưa ổn

Mỗi khi cúc nở rộn lòng ta.

Buông thân buông thế, thấy đều buông  
 Thiên tọa giờ lâu lạnh thấm giường  
 Trong núi năm tàn không có lịch  
 Thấy hoa cúc nở biết Trùng dương.

Năm năm nở đúng tiết Thu qua  
 Gió dịu trăng trong ý mặn mà  
 Cười kẻ không hay hoa huyền diệu  
 Khi về, mái tóc giắt đầy hoa!

Người ở trên lầu, hoa dưới sân  
 Vô ưu ngồi ngắm, khói trầm xông  
 Hồn nhiên người với hoa là một  
 Giữa vùng hương sắc lộ hình dung.

Phương phi Xuân sắc, trắng hay vàng

Thời tiết tùy loài hợp sắc hương  
Khi mọi loài hoa rơi chất đất  
Đậu Đông hoa cúc vẫn chưa tàn.